

En sequera, més que mai, fertilitzar o no fertilitzar és la gran pregunta

febr. 28, 2024 |

En la situació de molt baixa disponibilitat d'aigua en secà, en els cultius extensius, es recomana prescindir de les aplicacions de fons i ajornar les de cobertora, posposant la decisió de quina dosi aplicar i, si és el cas, el moment en què es fa. El mateix raonament es pot fer en regadiu ja que la disponibilitat d'aigua en algunes zones productores pot no estar garantida.

Fer-se la pregunta del títol no és una recomanació per prendre-se-la a la lleugera. En campanyes on es viuen situacions de baixa pluviometria, gelades o elevades temperatures en moments clau del desenvolupament del cultiu, s'espera que les produccions siguin molt baixes i, com a conseqüència, és normal que es vegi afectada la planificació de la fertilització del cultiu ja implantat o la de la propera campanya. Replantar-se la fertilització a fer té sentit tant pensant en l'adequada nutrició del cultiu per assolir la màxima producció en les circumstàncies que es troba, com per reduir les despeses i maximitzar els beneficis, com per minimitzar les afeccions al medi.

No arribar a finalitzar el cicle del cultiu o que les produccions no siguin les esperades suposa que les extraccions de nutrients tampoc seran les comptabilitzades i, per tant, que hi hagi nitrogen suficient per nodrir els cultius de cereal durant mesos. En aquests casos, si no s'han fet regs excessius o no hi ha hagut episodis de pluja continuats que hagin pogut ocasionar la pèrdua de nutrients, aquests continuaran estant disponibles pel cultiu.

En aquestes circumstàncies, per saber què es necessita aplicar, és important conèixer què es té. Si no es disposa d'una anàlisi de sòl que indiqui la quantitat de nitrogen mineral disponible, es pot mirar quin maneig s'ha fet en la parcel·la per tal de poder estimar el nivell de fertilitat del sòl. Maneigs com, per exemple, si s'han realitzat aplicacions de fertilitzants orgànics o si s'hi ha sembrat anteriorment cultius de lleguminoses permeten considerar que es disposa de suficient nitrogen en el sòl. Si s'incorpora la palla habitualment, i no s'està en la situació anterior, pot fer pensar que la disponibilitat de N és menor.

Des de la seva sembra i fins ara, els **cereals d'hivern** han utilitzat una part petita dels

nutrients (especialment el nitrogen) que està disponible al sòl, ja sigui aportat amb els fertilitzants de fons o del nitrogen romanent o mineralitzat provinent del maneig i les aportacions realitzades en anys anteriors.

A causa de la baixa disponibilitat hídrica, s'han produït creixements molt irregulars del cereal en la mateixa parcel·la.

Les aportacions de fertilitzant fetes fins ara en el moment de cobertura han estat molt més baixes de les habituals o inclús ja no s'han fet. El període en què es poden fer aportacions eficients de nitrogen en cobertura es situa aproximadament entre inici del fillolament i el desenvolupament de la fulla bandera (darrera fulla, poc abans de l'espigat); en general, entre mig febrer i mig abril (amb matisos segons les zones). Per tant, encara hi ha temps de fer la reflexió proposada en el títol i de fer les aportacions de nutrients de cobertura, si les condicions meteorològiques varien.

Relacionat amb la manca d'aigua, cal recordar que una alta disponibilitat de nitrogen en el sòl incrementa el creixement de la biomassa del cultiu. Si hi ha més biomassa, el consum d'aigua serà major i, en conseqüència, es reduirà de forma més ràpida la quantitat d'aigua disponible en el sòl. Si no es produeixen pluges posteriors, pot haver-hi manca d'aigua durant l'emplenament del gra i, per tant, accentuar-se més la disminució del potencial productiu. Interessa, per tant, evitar pràctiques de fertilització que provoquin increments excessius de la biomassa del cultiu.

En resum: és molt important tenir en compte el romanent de nutrients que encara estaran disponibles en el sòl per a planificar la fertilització i, de pas, mirar de reduir despeses i maximitzar els beneficis.

AUTORS

IRENE VILAR

Oficina de Fertilització i Tractament de
Dejeccions Ramaderes del DACC

NÚRIA CANUT

Oficina de Fertilització i Tractament de
Dejeccions Ramaderes del DACC

ELENA GONZÁLEZ

IRTA – Programa de Cultius Extensius
Sostenibles

FRANCESC DOMINGO

IRTA – Programa de Cultius Extensius
Sostenibles